

1. Täienduskoolitusasutuse nimi

Järvamaa Kutsehariduskeskus

2. Õppekava nimetus

T-kategooria mootorsõiduki juhi koolitus

3. Õppekavarühm (vastavalt rahvusvahelisele haridus- ja koolitusvaldkondade klassifitseerimise süsteemile ISCED-F 2013)

Transporditeenused

4. Õppekava koostamise alus

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 27.06.2011. a määruse nr 57 „Traktori-, liikurmasina- ja masinrongijuhi liiklusalased kvalifikatsiooninõuded, ettevalmistamise tingimused ja kord, eksamineerimise ning temale juhtimisõiguse andmise kord, nõuded eksamisõidukile ja õppekava” Redaktsiooni jõustumise kp: 5.10.2020; Avaldamismärge: RT I, 2.10.2020, 4.

3. peatükk: Juhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning õppekava § 9 lõige 6.

Määrus on kehtestatud „Liiklusseaduse” § 100 lõigete 5, 6 ja 7 alusel

5. Õppe kogumaht (akadeemilistes tundides) **ja õppe ülesehitus**

Maht **33** tundi, millest 27 on auditoorne töö (teooriaõpe) ja 6 tundi praktika koolikeskkonnas (sõiduõpe), millest 1 tund on sõidueksam Transpordiametis.

6. Õppekeskkond

Auditoorse töö (teooriaõppe) läbiviimiseks kasutatakse Järvamaa Kutsehariduskeskuse õppehooneid, seal asuvaid kaasaegse sisustuse ja vajalike IKT vahenditega komplekteeritud õppeklasse ning inventari.

Praktika koolikeskkonnas (sõiduõpe) teostatakse T-kategooria traktoriga New Holland T7060; CASE 5140 või; CASE MX120 Järvamaa Kutsehariduskeskuse Säreveere õppekoha õppesõiduväljakul, Türi valla asulavälistel teedel ja Türi linnas.

7. Sihtgrupp

Vähemalt B-kategooria mootorsõiduki juhiluba omavad inimesed, kes soovivad omandada T-kategooria masina juhtimisõigust.

8. Õppe alustamise tingimused

Õpingute alustamiseks peab koolitusel osaleja elama Liiklusseaduse” § 100 lõike 2 mõistes alaliselt Eestis ja tal peab olema:

- 1) vähemalt B-kategooria mootorsõiduki juhiluba;
- 2) mootorsõidukijuhi või kutselise mootorsõidukijuhi tervisetõend

9. Eesmärk

Koolituse tulemusel rakendab õppija T-kategooria masinate juhtimiseks vajalikke liiklusalaseid teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi masinate ohutul käsitlemisel ja liiklemisel asulavälistel ning asulasisestel teedel vastavalt Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt kehtestatud nõuetele

10. Õpiväljundid

Koolituse läbinu:

- käsitleb T-kategooria masina põhi-, lisa- ja abiseadmeid, tagab masina häireteta juhtimise liikluses, korraldab nõuetekohaselt oma töökoha masinal;
- järgib masina tehnohooldusgraafiku õigeaegset täitmist;

- juhib T-kategooria sõidukit iseseisvalt, jälgib liiklust, näeb ette võimalikke ohte ning hoiab need ära. Liikleb ohutult erinevates tee- ja ilmaoludes teisi liiklejaid arvestavalt. Traktoriga teedel ja tänavatel liigeldes täidab liikluseaduse nõudeid;
- hindab masina tehnilist seisukorda lähtuvalt liikluse ning töö- ja keskkonnakaitse nõuetest;
- tegutseb õigesti liiklusõnnetuse korral;
- sooritab T-kategooria mootorsõiduki juhi liikluseksami Transpordiametis.

11. Õppe sisu

Auditoorne töö (teoriaõpe) (27 tundi):

- Liiklusreeglid ja käitumine liikluses (8 tundi)
Liiklusreeglid, käitumine erinevates liiklus- ja ilmastikuoludes. Juhi kohustused. Liiklusreeglite nõuded, liikluskorraldusvahendite tähendus. Sõiduki asukoht liikluses.
- Masina ehitus (6 tundi)
Masina ja masina mootori erinevate süsteemide, seadmete ning mehhanismide töötamise põhimõtted.
- Masina korrashoid, töökaitse ja ohutustehnika (4 tundi)
Masinate korrashoiu põhimõtted, tööõiguse ja töötervishoiu alused, tööohutuse ja keskkonnakaitse nõuded.
- Liiklusohutus (3 tundi)
Üldteadmised liiklusohutusega seonduvast.
- Liikluspsühholoogia (2 tundi)
Üldteadmised liikluspsühholoogiast, inimese psühhofüsioloogilised omadused, liiklusohutust mõjuvad tegurid ja isikuomadused.
- Liiklusalased lisanõuded ja eeskirjad (2 tundi)
Masinajuhi ohte ennetavad ja keskkonda säästvad hoiakud.
- Kooli teooriaeksam (2 tund)
Välja selgitada koolitusest osavõtja teoreetiliste teadmiste, oskuste, käitumise ja hoiakute vastavust T-kategooria juhi kvalifikatsiooninõuetele.

Praktika koolikeskkonnas (sõiduõpe) (6 tundi)

- Masina käsitlemine, harjutused õppeväljakul vastavalt traktori-, liikurmasina- ja masinrongijuhi liiklusalastele kvalifikatsiooninõuetele lisa 4 alusel (3 tundi):
 - töötervishoiu, tööohutuse - ja keskkonnakaitse nõuded enne masina käivitamist;
 - masina juhthoovad, nende otstarve, mootori ohutu käivitamine;
 - ohutud juhtimisvõtted;
 - masinaga manööverdamine erinevate käikude kasutamisel;
 - sõit haagise või agregaadid juurde, haagise ohutu haakimine ning sõit haakeseadmega.
- praktiline sõit liikluses, ohutus maanteel ja asulas vastavalt traktori-, liikurmasina- ja masinrongijuhi liiklusalastele kvalifikatsiooni nõuetele lisa 5 alusel (1 tundi):
 - sõit liiklusvoos (gabariidid, aeglane sõiduk, kiirus, teiste liiklejatega arvestamine);
 - ristmike ületamine;

- sõit ühesuunalisel teel;
- peatumine ja parkimine;
- möödasõit ja tagasipööre;
- vähekaitstud liiklejad, nende ohutuse tagamine.
- Sõit erioludes (1 tund)
 - sõit udus, vihmas, lumesajus ja pimeajal;
 - kooli sõidueksam.
- Transpordiameti sõidueksam (1 tund)

12. Õppemeetodid

Teoriaõppes loeng, vestlus, esitlus, piltide, videode vaatamine, arutelu ja analüüsimine. Sõiduõppes T-kategooria masinaga erinevate töö-, sõidu- ja kompleksülesannete ning harjutuste sooritamine, sõitmine liikluses.

13. Iseseisev töö

Puudub

14. Õppematerjalid

- Liiklusseadus, liiklusülesanded, liiklustestid, videofilmid
- Eesti Autokoolide Liit 2016 „Traktorid, liikurmasinad ja eritöömasinad, õppematerjal“

15. Nõuded õpingute lõpetamiseks sh hindamismeetodid ja –kriteeriumid

Õpingud loetakse lõppenuks, kui õpilane on sooritanud kooli teooriaeksami ja läbinud praktika koolikeskkonnas (sõiduõppe). Mitteeristav hindamine.

Hindamismeetod	Hindamiskriteeriumid
Kooli teooriaksam, mis koosneb 70 valikvastustega küsimusest	Eksami positiivseks soorituseks on vaja vähemalt 65 õiget vastust.
Praktika koolikeskkonnas (sõiduõpe T-kategooria masinaga)	Loetakse lõppenuks, kui õppur on läbinud masinaga vähemalt 5 tundi sõiduõpet. Praktilise sõidu teostamist ja tulemust hinnatakse vaatluse teel, arvestades sealjuures kõiki liikluse, töö- ja keskkonnakaitse nõudeid ja jälgides masina käsitsemist <ul style="list-style-type: none"> • muuks liikluseks suletud platsil; • liikluses erineva liiklustihedusega teedel. Peale viimaste sõiduharjutuste sooritamist antakse hinnang, toimub arutelu ja analüüs.

16. Koolituse läbimisel väljastatav dokument

Kui õpingute lõpetamise nõuded on täidetud, väljastatakse koolituse läbinutele „T-kategooria mootorsõiduki juhi koolituskursuse tunnistus“, mille alusel on tal võimalik minna T-kategooria riiklikule teooria- ja sõidueksamile Transpordiametis.

Pärast liiklusteooria eksami sooritamist autokoolis on õpilasel õigus minna Transpordiametisse liiklusteooriaeksamile. Peale kooli liiklusteooria eksami sooritamist edastab autokool Transpordiametile vastava info õpilase kohta.

17. Koolitaja kompetentsust tagava kvalifikatsiooni või õpi- või töökogemuse kirjeldus

Kutse- või kõrgharidus tehnika või haridusteaduste valdkonnas. Koolitaja kogemus täiskasvanute koolitamises vähemalt kolm aastat. Kehtiv T-kategooria mootorsõiduki juhi õpetaja tunnistus.

Kalev Kalmus, kõrgharidus, omab A-, B-, BE-, C-, CE- ja T-kategooria mootorsõiduki juhi õpetaja tunnistust aastast 2005. Täiskasvanute koolitamise kogemus aastast 2005.

Ermo Kivi, kutsekeskharidus, omab BE-, CE-, DE- ja T-kategooria mootorsõiduki juhi õpetaja tunnistust aastast 1988. Täiskasvanute koolitamise kogemus aastast 1988.

Kalle Lembe, kõrgharidus 2011.a Tallinna Ülikool, haridusteaduse bakalaureuse kraad. Omab B-, C- ja T-kategooria mootorsõiduki juhi õpetaja tunnistust aastast 1985. Täiskasvanute koolitamise kogemus alates 1990.